

ОСОБЛИВОСТІ ТА ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ СИСТЕМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІДПРИЄМСТВА

Л.С. МАРЧУК^{1*}, Т.О. КОБЕЛЄВА²

¹ *магістрант кафедри організації виробництва та управління персоналом, НТУ «ХПІ», Харків, УКРАЇНА*

² *доцент кафедри організації виробництва та управління персоналом, канд. екон. наук, НТУ «ХПІ», Харків, УКРАЇНА*

* *email: lml0000@mail.ru*

В умовах ринку економічне зростання все більше залежить від отримання і застосування нових знань. Стан сучасної економіки характеризується глобальними інтеграційними процесами вступу у світову економічну спільноту, а разом з тим – досить низьким рівнем розвитку науково-технічної бази, моральним зносом матеріальних активів і дефіцитом фінансових ресурсів для їх модернізації. Ці особливості сприяють підвищенню ролі інформаційних та інтелектуальних факторів. Економіка знань на сьогоднішній день є органічним поєднанням науки, техніки, інформації та виробництва [1]. При цьому базується на інноваційній моделі розвитку та інтелектуалізації виробничого організаційного процесу. Тому інтелектуальна власність постає тим стратегічним чинником, який визначає могутність держави і котрий можливо достатньо швидко мобілізувати для завоювання стабільних позицій на ринку у конкурентній боротьбі та для досягнення цілей підприємства, що на даний час є досить актуальним фактором розвитку [2].

Мета дослідження: вивчення основних аспектів системи розвитку та управління інтелектуальної власності підприємства. Виділення провідних напрямків інформаційних технологій, завдяки яким забезпечується ефективна діяльність підприємства та підвищення його конкурентоспроможності.

Особливості та основні принципи системи інтелектуальної власності та інформаційних технологій підприємства:

– органічне поєднання інтелектуальних і матеріальних активів з метою досягнення стійких конкурентних переваг на ринку;

– планомірне підвищення інтелектуального рівня персоналу підприємства на основі професійного навчання в контексті управління знаннями й визначення ключових компетенцій;

– застосування засад організаційної культури та впровадження їх для реалізації соціально-економічного механізму ефективного менеджменту персоналу [3];

– технологічне та інформаційне забезпечення розумової праці персоналу, який зайнятий створенням і реалізацією інноваційних ідей на практиці;

– ресурсозабезпечення системи управління (фінансові, технологічні, людські, інформаційні та інші ресурси);

– використання сучасної методології стратегічного аналізу, прогнозування, математичного моделювання, кількісних і експертних оцінок;

– творчий підхід при проектуванні системи;

– залучення до розробки системи кваліфікованих фахівців, менеджерів усіх рівнів управління, експертів [4];

– сутність інтелектуального потенціалу відображається як можливість системи інтелектуальних ресурсів формувати такі управлінські рішення, які на основі вибраних бізнес-процесів забезпечують досягнення визначених стратегій підприємства;

– в структурі інтелектуального потенціалу головним і визначальним ресурсом є знання та людський інтелект;

– ефективна діяльність підприємства базується на використанні ресурсів, основними з яких є людський капітал, інформаційний капітал, комунікаційний капітал та інтелектуальна власність;

– інтелектуальна власність тісно пов'язана з інформаційними технологіями (технології, що забезпечують та підтримують інформаційні процеси, тобто процеси пошуку, збору, передачі, збереження, накопичення, тиражування інформації та процедури доступу до неї);

– управління мотивацією інтелектуальної праці в масштабах підприємства на основі його структурування у вигляді мережі тривалих і тимчасових робочих груп стає можливим завдяки концентрації в групі людських ресурсів, інтелектуальний потенціал яких призначений для вирішення ординарних, неординарних і унікальних інтелектуальних завдань [5].

Отже, система управління розвитком інтелектуальної власності та інформаційними технологіями повинна концентрувати зусилля менеджменту на розвитку компетентності і професіоналізму персоналу, сприйнятливості персоналу (швидкості реагування), багаторазовому використанні корпоративних знань у новаціях, а також подоланні опору у створенні умов для збільшення цінності корпоративних знань [6]. Таким чином, можна стверджувати, що інтелектуальна власність та інформаційні технології підприємства є найважливішим джерелом (ресурсом) для розвитку інтелектуального капіталу.

Список літератури:

1. Кузнєцов В.В. Організаційний потенціал підприємства / В.В. Кузнєцов, Л.М. Арутюнова // Навчальний посібник. – Ульяновськ. – 2007. – С. 33.

2. Пригожин А.І. Мета і цінності. Нові методи роботи із майбутнім / А.І. Пригожин // Видавництво «Річ». – 2010. – С. 67.

3. Кокарева О.Ю. Автореферат «Дисертація на здобуття ученого ступеня к.е.н.» / О.Ю. Кокарева. – Тюмень. – 2009. – С. 121.

4. Пригожин А.І. Методи розвитку організацій / А.І. Пригожин. – М.: МЦФЭР, 2013. – С. 75.

5. Мильнер Б.З. Теорія організації / Б.З. Мильнер // Підручник ИНФРА. – 2012. – С. 233.

6. Лукичева Л.И. Управление интеллектуальным капиталом / Л.И. Лукичева. – М.: Омега-Л, 2007. – С. 59.